

Vlaams Ministerie
van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Sint-Martinusscholen 118315 te Herk-de-Stad

Hoofdstructuur	so
Pedagogische eenheid	39313-39321-118315-118323-118331-118349
Instellingsnummer	118315
Instelling	Sint-Martinusscholen
directeur	Patrick VANOPPEN
adres	Veearts Strauvenlaan 5 3540 HERK-DE-STAD
telefoon	013-55.11.78
fax	013-55.33.05
e-mail	pvanoppen@st-martinus.be
website/URL	http://www.st-martinus.be
Bestuur van de instelling	971184 - VZW KaSO Herk-de-Stad te HERK-DE-STAD
adres	Veearts Strauvenlaan 5 3540 HERK-DE-STAD
Scholengemeenschap	113381 - SGKSO Sint-Martinus Herk-de-Stad te HERK-DE-STAD
adres	Veearts Strauvenlaan 5 - 3540 HERK-DE-STAD
CLB	114901 - Vrij CLB West - Limburg te BERINGEN
adres	Sint-Catharinastraat 8 3580 BERINGEN
Dagen van het doorlichtingsbezoek	30/01/2012 - 31/01/2012 - 01/02/2012 - 02/02/2012 - 03/02/2012
Einddatum van het doorlichtingsbezoek	03/02/2012
Datum bespreking verslag met de instelling	07/03/2012
Samenstelling inspectieteam	

Inspecteur-verslaggever
Teamleden

Etienne Gielen
Ria Coenen, Dirk Diepers, Leander
Froidcoeur, Jurgen Hus, Jan Meers, Gabriël
Poppe, Monique Van der Straeten, Chris Van
Woensel, William Vroonen, Martine Zaman

Deskundige(n) behorend tot de
administratie
Externe deskundige(n)

nihil
nihil

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	4
1. SAMENVATTING	6
2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING	8
2.1 Structuuronderdelen/vakken in de focus	8
2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus	8
3. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGSVOORWAARDEN?	9
3.1 Project algemene vakken in de derde graad en in het derde leerjaar van de derde graad bso	9
3.2 PV/TV/stage autotechniek in de derde graad bso Auto, PV/TV/stage autotechniek in het derde leerjaar van de derde graad bso Auto-elektriciteit en PV/TV/stage carrosserie in het derde leerjaar van de derde graad bso Carrosserie- en spuitwerk	10
3.3 PV/TV/stage centrale verwarming in de derde graad bso Centrale verwarming en sanitaire installaties en in het derde leerjaar van de derde graad bso Verwarmingsinstallaties	11
3.4 PV/TV/stage lassen-constructie in de derde graad bso Lassen-constructie en in het derde leerjaar van de derde graad bso Fotolassen	13
3.5 TV/PV elektromechanica in de tweede en de derde graad tso Elektromechanica ...	14
3.6 TV elektromechanica in de derde graad tso Industriële wetenschappen	16
3.7 TV/PV mechanica in de tweede graad tso Mechanische technieken	17
3.8 TV/PV/stage mechanica in de derde graad tso Mechanische vormgevingstechnieken	18
4. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	19
4.1 Begeleiding	19
4.2 Evaluatie	21
5. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	24
6. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	26
6.1 Wat doet de school goed?	26
6.2 Wat kan de school verbeteren?	26
6.3 Wat moet de school verbeteren?	26
7. ADVIES	27
8. REGELING VOOR HET VERVOLG	27

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de doorlichting van uw instelling¹ door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 geeft haar de opdracht hiertoe.

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de instelling de erkenningsvoorwaarden respecteert, of ze op systematische wijze haar eigen kwaliteit bewaakt en of ze zelfstandig de tekorten kan remediëren.

Het advies in dit verslag heeft betrekking op alle erkenningsvoorwaarden uitgezonderd de voorwaarden betreffende hygiëne, veiligheid en woonbaarheid.

Vanaf het schooljaar 2011-2012 vindt de controle op de erkenningsvoorwaarden betreffende woonbaarheid, veiligheid en hygiëne gelijktijdig met de doorlichting plaats. Deze controle op woonbaarheid, veiligheid en hygiëne resulteert in een afzonderlijk verslag. Alle verslagen worden gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de instelling karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de instelling
- proces: initiatieven die een instelling neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de instelling met haar leerlingen of cursisten bereikt.

Meer info over het CIPO-referentiekader vindt u op www.onderwijsinspectie.be.

De doorlichting bestaat uit drie fases: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en de verslaggeving.

Tijdens het vooronderzoek selecteert de onderwijsinspectie de onderwijsdoelstellingen en de procesindicatoren of -variabelen die het inspectieteam onderzoekt tijdens het doorlichtingsbezoek.

Tijdens het doorlichtingsbezoek verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

Het resultaat van de doorlichting is het doorlichtingsverslag.

Het doorlichtingsverslag vangt aan met een voor het brede publiek toegankelijke samenvatting. Het vervolgt met een beschrijving van de doorlichtingsfocus.

Tijdens een doorlichting zoeken de onderwijsinspecteurs een antwoord op drie onderzoeksvragen:

- In welke mate voldoet de instelling aan de onderwijsdoelstellingen? (het erkenningsonderzoek)
- In welke mate onderzoekt en bewaakt de instelling op een systematische manier de kwaliteit van de processen zodat deze bijdragen tot het bereiken/nastreven van de onderwijsdoelstellingen? (het kwaliteitsonderzoek)
- Is er in de instelling een algemeen beleid dat het mogelijk maakt om zelfstandig tekorten weg te werken? (het onderzoek 'algemeen beleid')

In drie hoofdstukken geeft de onderwijsinspectie een antwoord op deze vragen.

¹ Instelling: onderwijsinstelling of CLB (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 11°). Onderwijsinstelling: een pedagogisch geheel waar onderwijs georganiseerd wordt en waaraan een uniek instellingsnummer toegekend is (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 13°).

Om de kwaliteit van de processen in kaart te brengen gebruikt de onderwijsinspectie een kwaliteitswijzer. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de instelling bij haar activiteiten aandacht heeft voor

- doelgerichtheid: welke doelen stelt de instelling voorop?
- ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de instelling om efficiënt en doelgericht te werken?
- doeltreffendheid: worden de doelen bereikt en gaat de instelling dit na?
- ontwikkeling: heeft de instelling aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

Meer informatie over de kwaliteitswijzer vindt u eveneens op www.onderwijsinspectie.be.

Wat de instelling goed doet, wat de instelling kan verbeteren en wat de instelling moet verbeteren komt aan bod bij 'Sterktes en zwaktes van de instelling'.

Het doorlichtingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de instelling. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de instelling of van structuuronderdelen
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen als de instelling binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de instelling de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve verslag informeert de directeur van de instelling leerlingen, ouders en/of cursisten over de mogelijkheid tot inzage. De directeur van het centrum voor leerlingenbegeleiding informeert de centrumraad.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de instelling het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de instelling of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De instelling mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1. SAMENVATTING

De Sint-Martinusscholen van Herk-de-Stad zijn in 2005 ontstaan uit een fusie van vier secundaire scholen die in de onmiddellijke omgeving van elkaar zijn gelegen. Administratief bestaat de scholengemeenschap uit zes deelscholen die samen een pedagogische eenheid vormen. Deze pedagogische eenheid wil het gemeenschappelijk onderwijskundig project en het gezamenlijk beleid geleidelijk vorm geven. Bestuursmatig en organisatorisch zijn de scholen op elkaar afgestemd, maar de gelijkgerichtheid van een aantal onderwijskundige processen is nog in ontwikkeling. De scholen zijn gehuisvest op twee campussen in het centrum van een kleine stad; de eerste graad is fysiek gescheiden van de bovenbouw. Deze samenvatting beschrijft de werking van de pedagogische eenheid als geheel en daarom wordt verder in de samenvatting meestal de benaming 'school' gebruikt.

De Sint-Martinusscholen bieden een breed en samenhangend onderwijsaanbod aan met studierichtingen in het aso, bso en tso. De structuuronderdelen van de eerste graad zijn op die van de bovenbouw afgestemd. De schoolvisie stelt een brede kijk op mens en samenleving centraal. Elke jongere is gelijkwaardig en er wordt geen onderscheid gemaakt tussen de onderwijsvormen. De aandacht voor het algemeen welbevinden en de zorg voor discipline ondersteunen deze visie. Sinds het schooljaar 2011-2012 deelt de school het studieaanbod in interessegebieden in. Het beleid wil hiermee de pedagogische eenheidsvisie versterken en het onderscheid tussen de onderwijsvormen opheffen. Merkwaardig is dan wel dat in het eerste leerjaar van de eerste graad het keuzegedeelte expliciet wordt benoemd als voorafname op een studierichting. Hiermee gaat de school in tegen de geldende visie van een brede basisvorming in de eerste graad.

De school kan behoorlijke tot goede leerresultaten van haar leerlingen voorleggen. De uitgereikte attesten tonen aan dat het merendeel van de leerlingen een succesvolle schoolloopbaan doorloopt. De school reikt in vergelijking met het Vlaams gemiddelde meer A-attesten uit. Ze besteedt hierbij tevens aandacht aan het preventief en tijdig heroriënteren van haar leerlingen. Opvallend is dat in bepaalde studierichtingen van de derde graad het aantal uitgereikte C-attesten procentueel hoog ligt. Vanuit het aso en het tso stromen de leerlingen meer dan het Vlaams gemiddelde door naar het hoger onderwijs. De resultaten van de leerlingen in het vervolgonderwijs zijn voor de meeste studierichtingen behoorlijk tot goed; een aantal studierichtingen kunnen zelfs een gevoeliger hoger dan gemiddeld studiesucces voorleggen.

Voor de meeste doorgelichte vakken worden de leerplandoelstellingen in voldoende mate gerealiseerd. De leerplanrealisatie voldoet niet voor de vakken economie in aso Economie-wiskunde en Economie-moderne talen, voor de vakken van het specifiek gedeelte in tso Mechanische vormgevingstechnieken en voor de vakken van het specifiek gedeelte in de derde leerjaren van de derde graad bso Banketbakkerij-chocoladebewerking en Fotolassen. Daarnaast kan voor een aantal vakken de leerplanrealisatie nog naar een hoger peil worden gebracht. De school heeft dit schooljaar hiervoor enkele initiatieven op touw gezet. De vakgroepen kregen eigen verantwoordelijkheden en de school moedigde hen aan om horizontale en verticale samenwerking uit te bouwen. Daarnaast wil het beleid de gelijkgerichtheid van enkele onderwijskundige processen en beleidslijnen versterken. Hiervoor kregen onder meer de pedagogisch-didactische taken van de directieambten een gewijzigde invulling. Voorlopig bewaakt het beleid de leerplanrealisatie, de horizontale samenhang en de verticale leerlijnen nog onvoldoende.

Verder blijkt dat er nog groeikansen liggen in een striktere beleidsmatige aansturing en opvolging van de onderzochte onderwijskundige processen: de leerbegeleiding, de evaluatiepraktijk en de rapporteringspraktijk. De school heeft nog geen overkoepelende en gedragen schoolvisie op leerbegeleiding. Nochtans zijn er talrijke goede initiatieven die echter een veeleer geïsoleerd bestaan leiden. De geboden leerondersteuning varieert dan ook niet alleen per administratieve school, maar ook leraar- en vakgroepgebonden. Wat het evaluatiebeleid betreft, hebben de Sint-Martinusscholen eveneens nog geen

specifieke visie. Voorlopig liggen hoofdzakelijk organisatorische en procedurele aspecten vast. Het beleid legt de verantwoordelijkheid voor aspecten zoals validiteit, betrouwbaarheid, transparantie, efficiëntie, objectiviteit en normering bij de vakgroepen en bij de individuele leraren. Dit resulteert in een diverse benadering van de evaluatiepraktijk, waarbij procesevaluatie en permanente evaluatie toch stilaan hun weg vinden naar de klaspraktijk. Wat het gebruik van evaluatiegegevens als deel van het leerproces van de leerlingen betreft, is er eveneens nog een beperkte gelijkgerichtheid. In een aantal schoolnummers worden de B- en C-attesten onvoldoende schriftelijk gemotiveerd. De school overtreedt hiermee de regelgeving. Een inhoudelijke analyse van de tekorten en een weergave van de aangeboden remediëringsinitiatieven ontbreken vaak. De school hecht belang aan schoolgebonden attitudes en aan attitudemeting, maar het huidige registratiesysteem blijkt vrij omslachtig en weinig efficiënt. De beperkte aandacht voor vakgebonden attitudes strookt vaak niet met de visie van de actuele leerplannen. Voor de communicatie over de resultaten en de attitude van de leerlingen heeft de schoolleiding structuren opgezet om de ouders degelijk te informeren. Het woordcommentaar beperkt zich echter vaak tot opmerkingen over de studiehouding; echte diagnostische elementen en concrete richtlijnen voor bijsturing van het leerproces ontbreken doorgaans.

De school tracht de beleidslijnen en de schoolorganisatie participatief te ontwikkelen. Het schoolbeleid tracht in te spelen op klachten rond een gebrek aan communicatie over de genomen beslissingen. Met de vorming van de pedagogische eenheid en de indeling van het studieaanbod in interessegebieden werden krachtige signalen tot eendracht gegeven. Vooral op materieel en infrastructureel vlak werden inspanningen geleverd om een harmonie te realiseren. Bijkomend leidde dit schooljaar een reorganisatie van de beleidsstructuur tot een bijsturing van het organigram, de visieontwikkeling en de besluitvorming. Om een gelijkgerichte onderwijskundige werking uit te bouwen, wordt nu gestreefd naar een sterker horizontaal leiderschap in plaats van een loutere directieverantwoordelijkheid per deelschool. De directieleden dragen op deze wijze elk de verantwoordelijkheid voor een aantal onderwijskundige processen binnen de pedagogische eenheid. Hiermee wordt stelselmatig getracht een gemeenschappelijke pedagogische cultuur te ontwikkelen.

Op schoolniveau is er een beginnende aandacht voor kwaliteitszorg. De school verzamelt onder meer gegevens over het eigen functioneren via bevestigingen van personeelsleden en ouders, maar dit gebeurt nog niet systematisch en doelgericht. Het schoolbeleid tracht de cultuur van kwaliteitszorg ook te laten doordringen tot het niveau van de vakgroepen en van de individuele leraars. Daarnaast bestaat echter nog een ruime groeimarge voor een beleidsmatige aansturing, opvolging en bijsturing van de onderwijskundige processen.

2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting heeft de inspectie structuuronderdelen/vakken en procesindicatoren/procesvariabelen geselecteerd voor onderzoek tijdens de doorlichtingsbezoeken.

De resultaten van de controle op de erkenningsvoorwaarden betreffende bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne, vindt u terug in een afzonderlijk verslag.

2.1 Structuuronderdelen/vakken in de focus

Studierichting per graad	Basisvorming	Keuze/Specifiek gedeelte
Graad 2 TSO Elektromechanica		TV/PV elektromechanica
Graad 2 TSO Mechanische technieken		TV/PV mechanica
Graad 3 BSO Auto	AV project algemene vakken	TV/PV/stage autotechniek
Graad 3 BSO Auto-elektriciteit	AV project algemene vakken	TV/PV/stage autotechniek
Graad 3 BSO Carrosserie- en spuitwerk	AV project algemene vakken	TV/PVstage carrosserie
Graad 3 BSO Centrale verwarming en san. installaties	AV project algemene vakken	TV/PV/stage centrale verwarming
Graad 3 BSO Verwarmingsinstallaties	AV project algemene vakken	TV/PV/stage centrale verwarming
Graad 3 BSO Fotolassen	AV project algemene vakken	TV/PV/stage lassen-constructie
Graad 3 BSO Lassen-constructie	AV project algemene vakken	TV/PV/stage lassen-constructie
Graad 3 TSO Elektromechanica		TV elektromechanica
Graad 3 TSO Industriële wetenschappen		TV elektromechanica
Graad 3 TSO Mechanische vormgevingstechnieken		TV/PV/stage mechanica

2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus

Logistiek

Welzijn

Veiligheid

Gezondheid en hygiëne

Milieu

Onderwijs

Begeleiding

Leerbegeleiding

Evaluatie

Evaluatiepraktijk

Rapporteringspraktijk

3. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGS- VOORWAARDEN?

Het onderzoek naar het voldoen aan de erkenningsvoorwaarden levert voor de geselecteerde structuuronderdelen/vakken het volgende op:

3.1 Project algemene vakken in de derde graad en in het derde leerjaar van de derde graad bso

Voldoet

Motivering

- De leerplannen en de eindtermen van de derde graad worden in voldoende mate als uitgangspunt genomen voor de opbouw van het curriculum project algemene vakken. De vakgroep stelt het belang van levensecht leren centraal. De actualiteit en actuele thema's vormen een rode draad doorheen het lessenaanbod.
- Het sociaal vaardig maken van de leerlingen en een gerichtheid op hun zelfredzaamheid zijn belangrijke speerpunten. De leerlingen worden regelmatig voor de uitdaging geplaatst om hun leerproces gedeeltelijk zelf in handen te nemen. Werkvormen als projectonderwijs, hoekenwerk en begeleid zelfstandig werk worden frequent gehanteerd.
- De leraars hebben veel aandacht voor het algemeen welbevinden van de leerlingen. Er wordt getracht een aangename leeromgeving te creëren. Dit blijkt onder meer uit de aankleding van de meeste vaklokalen, de open onderlinge communicatie en uit het belang dat aan correcte omgangsvormen wordt gehecht.
- De leerplandoelstellingen komen vrij evenwichtig aan bod doorheen de jaarplanning. Er wordt terecht veel aandacht besteed aan de ontwikkeling van de spreek- en de gespreksvaardigheid. De leerlingen krijgen kansen om regelmatig over de ingewonnen informatie te reflecteren en te argumenteren. Daarnaast worden de meeste projecten afgerond met een mondelinge presentatie. Met betrekking tot de geschreven taal leren de leerlingen nog onvoldoende reflecteren over hun eigen taalgebruik. Een kritische attitude tegenover hun taalgebruik krijgt niet steeds voldoende aandacht.
- De functionele rekenvaardigheid wordt veeleer zelden geïntegreerd in de behandelde thema's. Hier worden tevens kansen gemist voor een aansluiting bij het door de leerlingen gekozen beroepenveld. Nochtans lenen de aangeboden studierichtingen zich tot het toepassen van wiskundige denkmethodes in praktische situaties.
- Het onderwijsleerproces richt zich meestal op het zelfstandig of in groep verwerven en verwerken van informatie. Hierbij leren de leerlingen zelf hun opdrachten te organiseren, uit te voeren en te evalueren via vormen van zelf- en peerevaluatie. In het derde leerjaar liggen nog mogelijkheden tot een verdere uitbreiding en verdieping van de projectwerking. Met betrekking tot het zelfstandig of in teamverband oplossen van problemen, het ontwikkelen en toepassen van oplossingsstrategieën en het uitwerken van praktische projecten, zijn er nog groeikansen.
- Voor het opzoeken, selecteren en verwerken van informatie zijn er voldoende pc's voorhanden of kan naar een ICT-lokaal worden uitgeweken. Digitale apparatuur wordt veelvuldig aangewend voor de ondersteuning van de lessen en voor de presentaties door de leerlingen.
- De dagelijkse beschikbaarheid van een reeks kranten en het raadplegen van nieuwssites wakkert het tijd- en ruimtewustzijn bij de leerlingen aan. Zij leren de sociale, politieke en culturele wereld verkennen, en relevante informatie selecteren en vergelijken. Soms loert het gevaar om de hoek om het quiz-gehalte van de actualiteitsvragen te alten overheersen.
- De vakgroep realiseert zich dat maatschappelijke kennis en inzichten nog onvoldoende aan bod komen. Vooral functionele informatie over dienstverlenende organisaties en

maatschappelijke instellingen behoort zelden tot de topics. Het beheren van geld en de weg naar een tewerkstelling maken wel vast deel uit van het curriculum.

- De leerlingen worden voldoende ondersteund in hun leer- en ontwikkelingsproces. De leraars treden meestal op als mediator en trachten hun leerlingen positief te stimuleren. Daarnaast zijn zij vlot bereikbaar voor remediërende initiatieven en inhaallessen. De ondersteuning bij het uitwerken van de geïntegreerde proef is voorbeeldig.
- De vakgroep heeft nog geen gelijkgerichte afspraken gemaakt om de evaluatie voldoende af te stemmen op de leerplandoelen. De opzet van de permanente evaluatie sluit wel voldoende aan bij het competentiegericht onderwijs, maar de beheersing van de competenties wordt niet voldoende in kaart gebracht. Ook een groeilijn voor een geleidelijke ontwikkeling van de vaardigheden ontbreekt. Vakgebonden attitudes worden soms opgenomen in de evaluatie van taken en toetsen, maar hierrond maakte de vakgroep nog geen eenvormige afspraken.
- Het evaluatiesysteem voor de beoordeling van de grotendeels schoolgebonden attitudes is vrij omslachtig en weinig gelijkgericht. Daarnaast weegt het puntengewicht voor deze attitudes zwaar door bij de eindbeoordeling van het vak. Bovendien komen er soms tegenstrijdigheden of overlappings voor tussen de beoordeling van de geleverde prestaties en deze van de attitudes. Zowel de vakgroep als het schoolbeleid zijn zich bewust van de nood aan bijsturingen.

3.2 PV/TV/stage autotechniek in de derde graad bso Auto, PV/TV/stage autotechniek in het derde leerjaar van de derde graad bso Auto-elektriciteit en PV/TV/stage carrosserie in het derde leerjaar van de derde graad bso Carrosserie- en spuitwerk

Voldoet

Motivering

- In de studierichting Auto en het specialisatiejaar Auto-elektriciteit zijn de vakken met volgende administratieve benamingen onderzocht: PV, TV en stage autotechniek. In het specialisatiejaar Carrosserie- en spuitwerk zijn de vakken met volgende administratieve benamingen onderzocht: PV, TV en stage carrosserie. De school hanteert voor deze vakken volgende interne vakbenamingen: auto-elektriciteit, benzinemotoren + lab, dieselmotoren, elektrische schema's, pneumatica-hydraulica, praktijk/stage auto, praktijk/stage carrosserie, technologie auto en technologie carrosserie.
- Voor de studierichting Auto worden de leerplandoelstellingen en de hoofddoelstelling om onderhoudswerkzaamheden voor te bereiden en uit te voeren volgens opgelegde criteria in voldoende mate gerealiseerd. Uit lesobservaties, gesprekken en documenten blijkt een degelijk studiepeil. De lessen en leerinhouden worden verdeeld over verscheidene leraren, die voldoende overleg plegen om het aanbod op elkaar af te stemmen en projectmatig te kunnen werken. Naast de basisleerstof i.v.m. motoren, rollend gedeelte en elektriciteit biedt men ook een basisopleiding carrosserie aan (uitdeuken, plamuren, schuren en spuiten) die voldoende gestructureerd is en nadien overgaat in occasionele carrosserieherstellingen. Voor praktijk beschikt men over een opdrachtenreeks en een registratiesysteem waardoor het duidelijk is welke leerling welke vaardigheid voldoende beheerst. De leerlingen werken meestal per twee en met voldoende motivatie aan deze consecutief opgestelde werkopdrachten die overwegend bestaan uit montage-, demontage- en onderhoudsopdrachten. Voor de technische vakken sluit het leerplangericht aanbod aan op de vorderingen in de praktijk.
- Voor het specialisatiejaar Auto-elektriciteit worden de leerplandoelstellingen in voldoende mate gerealiseerd. De leerinhouden m.b.t. mechanisch en elektrisch aansluiten van onderdelen van benzine-injectiemotoren en dieselmotoren komen in voldoende mate aan bod. Diagnoses, onderhoudswerkzaamheden en metingen aan elektrische systemen krijgen minder aandacht in de werkplaats. Voor metingen en

elektrische uitrusting beschikt men over een apart vaklokaal. De technische vakken bieden voldoende ondersteuning voor de praktijk, maar de metingen en diagnosestelling wordt nog onvoldoende geïntegreerd in het leerproces waardoor de lessen vaak nog te theoretisch opgebouwd zijn. De behandelde leerinhouden zijn wel representatief voor de betrokken leerplandoelstellingen.

- Voor het specialisatiejaar Carrosserie- en spuitwerk worden de meeste leerplandoelstellingen in voldoende mate gerealiseerd. Alle bewerkingen komen aan bod en men beschikt over een duidelijke registratie van de uitgevoerde activiteiten en de mate waarin de leerplandoelstellingen gerealiseerd worden bij de verschillende leerlingen. Er is soms onvoldoende aandacht voor veiligheid, milieu en gezondheid (de opslag van de gebruikte producten, de afzuiging in het verfmenglokaal en het schuren zonder stofafzuiging en stofmasker). De verzorgde verslaggeving van de GIP, de stageverslagen, de resultaten van uitgevoerde carrosserie- en spuitopdrachten en aanvullende gesprekken tonen een kwalitatieve verwerking aan.
- Het cursusmateriaal voor de studierichting Auto is geactualiseerd en voldoende gestructureerd. Er is voldoende samenhang tussen de theoretische onderbouwing en de praktische uitvoering. De uitrusting en de werkopdrachten voldoen voor een degelijke basisopleiding. Voor het specialisatiejaar Auto-elektriciteit zijn er nog groeikansen voor de uitbouw en de integratie van praktijk, labo en theorie en een betere structurering van het cursusmateriaal en de labo-opdrachten. De nascholings-inspanningen zijn leraarafhankelijk, de vakdeskundigheid en de afstemming op de praktijk vormen sterke troeven van de opleidingen. Voor praktijk werken de leerlingen gemotiveerd, meestal per twee aan de goed uitgewerkte en op het leerplan gebaseerde werkopdrachten. De individuele begeleiding is taakgericht, gemoedelijk en respectvol. Voor de leerlingen van het tweede leerjaar van de studierichting Auto wordt een blokstage van twee weken georganiseerd. De stageactiviteiten die overwegend bestaan uit onderhoudsopdrachten zijn representatief voor de leerplandoelstellingen. De stagebegeleiding en -evaluatie zijn degelijk uitgewerkt. In de specialisatiejaren worden de stages georganiseerd via een vierwekensysteem waarbij de leerlingen gedurende drie weken een dag per week op stage gaan en de vierde week een dag praktijk op school hebben. In het specialisatiejaar Carrosserie- en spuitwerk zijn de stage-activiteiten ondersteunend voor de opleiding en in voldoende mate afgestemd op de leerplandoelstellingen. In het specialisatiejaar Auto-elektriciteit behoren de uitgevoerde stage-opdrachten volledig tot het domein van de basisopleiding Auto en zijn de stage-activiteiten onvoldoende afgestemd op de leerplandoelstellingen.
- Voor de meeste vakken is de evaluatie representatief voor de leerplandoelstellingen en is er voldoende aandacht voor inzicht en toepassen. De geïntegreerde proeven (GIP) zijn representatief voor de opleiding en de verslaggeving voldoet. De rapportering van de GIP is degelijk uitgewerkt met oog voor proces- en productevaluatie.

3.3 PV/TV/stage centrale verwarming in de derde graad bso Centrale verwarming en sanitaire installaties en in het derde leerjaar van de derde graad bso Verwarmingsinstallaties

Voldoet

Motivering

- In de studierichting Centrale verwarming en sanitaire installaties zijn de vakken met volgende administratieve benamingen onderzocht: PV, TV en stage centrale verwarming/sanitaire installaties. In het specialisatiejaar Verwarmingsinstallaties zijn de vakken met volgende administratieve benamingen onderzocht: PV, TV en stage centrale verwarming. De school hanteert voor deze vakken volgende interne vakbenamingen: meet- en regeltechniek, praktijk elektriciteit, praktijk lassen, praktijk/stage centrale verwarming, praktijk/stage verwarmingsinstallaties, technisch tekenen, toegepaste elektriciteit, technologie brandertechnieken, technologie centrale verwarming en technologie sanitair.

- Voor de studierichting Centrale verwarming en sanitaire installaties worden de leerplandoelstellingen in voldoende mate gerealiseerd. Voor praktijk worden de installatieopdrachten i.v.m. sanitaire installaties, buisbewerkingen, elektriciteit en centrale verwarming systematisch aangeboden via een goed uitgewerkte reeks basisopdrachten. De uitbreidingsleerstof m.b.t. ketels en branders wordt grotendeels doorgeschoven naar het specialisatiejaar. De werkruimte en de uitrusting voldoen voor het aantal leerlingen, maar de inrichting en de organisatie van de werkplaatsen bemoeilijken het toezicht op alle leerlingen, zeker wanneer ze gelijktijdig op de beneden- en de bovenverdieping tewerkgesteld worden. Voor de technische vakken is het cursusmateriaal, dat beter kan gestructureerd worden, wel voldoende geactualiseerd en representatief voor de leerplandoelstellingen. Voor praktijk elektriciteit zijn de werkopdrachten in het eerste leerjaar minder goed afgestemd op de studierichting, in het tweede leerjaar is dit wel het geval. Vorig schooljaar was er voor praktijk elektriciteit en toegepaste elektriciteit een minder goede leerplanafstemming.
- Voor het specialisatiejaar Verwarmingsinstallaties kan het systematisch realiseren van alle leerplandoelstellingen voor praktijk moeilijk aangetoond worden, maar uit documenten en gesprekken blijkt wel dat de leerlingen voldoende betrokken worden bij de belangrijkste leerinhouden en dat er een voldoende studiepeil wordt nagestreefd. Hoewel er overwegend leerplangerichte activiteiten georganiseerd worden, beschikt men nog niet over goed uitgewerkte basisopdrachten, maar tijdens de doorlichting ontwierp men wel een registratiesysteem waaruit blijkt wat elke leerling al heeft uitgevoerd. De werkopdrachten worden mondeling gegeven en het enige dat over bleef was meestal een ingevuld attest of een verslag. Uit de puntenbladen van de GIP blijkt dat vorig schooljaar veel tijd besteed werd aan installatieopdrachten op niveau eerste en tweede leerjaar van de derde graad (plaatsen en aansluiten van radiatoren en collectoren, sanitaire leidingen leggen, bad, lavabo en wc plaatsen, woning renoveren, afvoer leggen, sleuven slijpen, ...). De werkzaamheden aan de branders worden aangevuld met diverse werkopdrachten bij de aanleg van nieuwe installaties, aanpassings- en onderhoudswerkzaamheden op school of op de stageplaatsen. Bovendien worden er aanvullend voor sommige zaken waarover men in de school niet kan beschikken een aantal studie-uitstappen georganiseerd naar bedrijven en opleidingscentra (o.a. voor de keuring van stookolietanks, metingen en storingsanalyse van condenserende gasketels, ventilatietechniek, zonneboilers, warmtepompen). Als verplichte keuzemodule kiest de school voor de brandstoftank, maar er worden ook een aantal doelstellingen uit de andere keuzemodules gerealiseerd. De meeste leerlingen verwerven de competenties die vereist zijn voor het behalen van het certificaat van bekwaamheid inzake vloeibare brandstof.
- Planningsdocumenten, werkopdrachten en gehanteerde werkvormen zijn representatief voor de voorgeschreven leerplandoelstellingen. Voor sommige vakken is het cursusmateriaal minder goed gestructureerd. De begeleiding verloopt taakgericht en respectvol. Nieuwe technologieën worden gepast angewend in de lessen. Voor toegepaste elektriciteit dienen de leerlingen alles over te schrijven. De inrichting van de werkplaatsen op twee verdiepingen, hypothekeert een ideale leerlingbegeleiding.
- De evaluatie is voldoende representatief voor de theoretische leerplandoelstellingen. Voor praktijk is de evaluatie transparant en valide in het eerste en tweede leerjaar van de derde graad, maar dit is minder het geval in het specialisatiejaar. Het niveau van de toetsen en werkopdrachten voldoet. De verslagen van de geïntegreerde proef vormen nog geen geïntegreerd geheel waarbij de praktische opdracht die de leerlingen uitvoeren, beschreven wordt in één opdracht. De verslaggeving van de GIP bestaat uit een aantal deelopdrachten (tekenen, documentatie samenbrengen en berekeningen) zonder duidelijke verwijzing naar het eigen werk en de praktische component van de opleiding. De GIP van het specialisatiejaar omvat zelfs nog een belangrijk deel sanitair dat geen directe binding heeft met de betrokken leerplandoelstellingen.

3.4 PV/TV/stage lassen-constructie in de derde graad bso Lassen-constructie en in het derde leerjaar van de derde graad bso Fotolassen

Voldoet voor Lassen-constructie

Voldoet niet voor Fotolassen

Motivering

- In de studierichting Lassen-constructie en het specialisatiejaar Fotolassen zijn de vakken met volgende administratieve benamingen onderzocht: PV, TV en stage lassen-constructie. De school hanteert voor deze vakken volgende interne vakbenamingen: kunststoflassen, lab lassen, praktijk elektriciteit, praktijk/stage lassen-constructie, technologie, technologie lassen-constructie, technisch tekenen, toegepaste elektriciteit en toegepaste mechanica.
- Voor Lassen-constructie worden de leerplandoelstellingen in voldoende mate gerealiseerd. De basistechnieken worden systematisch ingeoefend aan de hand van een verzorgd uitgewerkte en op het leerplan gebaseerde oefeningenreeks. Het constructiewerk komt aan bod via verscheidene kwalitatieve extra opdrachten voor de school, de leerlingen of bedrijven. Er wordt voldoende aandacht besteed aan een systematische lastraining in de diverse lasprocédés en met verschillende materialen. Voor de technische vakken werkt men leerplangericht en voldoet het studiepeil. Het cursusmateriaal en de werkopdrachten zijn representatief voor de leerplandoelstellingen. Bij de lessen technisch tekenen ligt de klemtoon sterk op CAD-tekenen en het uitwerken van het GIP-verslag. De stages (twee weken blokstage) in het tweede leerjaar bieden een meerwaarde voor de opleiding. De stageactiviteiten bestaan overwegend uit voorbereidend werk en lasconstructieopdrachten die in voldoende mate aansluiten bij de leerplandoelstellingen. De stageverslagen zijn een goede weergave van de uitgevoerde activiteiten op de stageplaatsen. De praktijkleraar staat in voor de stagebegeleiding en bezoekt de verschillende stageplaatsen. Het toezicht op de kwaliteit van het stageaanbod krijgt voldoende aandacht.
- Voor Fotolassen wordt de hoofddoelstelling waarbij de leerlingen minimum één gehomologeerd lascertificaat in een voorgeschreven lasprocédé moeten behalen, niet in voldoende mate gerealiseerd. Slechts een derde van het aantal leerlingen behaalde vorig schooljaar een attest waaruit blijkt dat ze aan deze minimale eisen voldeden, hoewel alle leerlingen wel geslaagd waren op het eind van het schooljaar. Geen enkele leerling behaalt een bedrijfsgebonden kwalificatie op de stageplaats. De school organiseert slechts zes lesuren PV per week, wat onvoldoende is voor een doorgedreven systematische lastraining in de diverse lasprocédés. Sommige leerlingen stromen bovendien in vanuit een vooropleiding waarbij lassen amper aan bod kwam. Uit gesprekken, agenda's en stageverslagen blijkt dat de meeste stage-activiteiten (gedurende drie weken telkens een dag per week in een cyclus van vier weken) overwegend afgestemd zijn op constructiewerk. Voor sommige leerlingen was er zelfs weinig laswerk en bestonden de stageactiviteiten overwegend uit opruimen, slijpen, ponsen, knippen, plooien, schilderen, zagen, ontbramen en gaten boren. Deze activiteiten zijn niet relevant voor het specialisatiejaar. De school heeft geen samenwerkende bedrijven die gericht zijn op fotolaswerk. Hoewel er geen enkele leerplandoelstelling verwijst naar technisch tekenen wordt hieraan twee lesuren per week besteed. De nadruk ligt hierbij overwegend op de uitwerking van het GIP-verslag dat bestaat uit overtypwerk en opzoeken van documentatie die weliswaar gaat over fotolassen en lasonderzoek, maar geen duidelijke link heeft naar de praktische opdracht. Er is een beperkte aandacht voor het schetsen en tekeningelezen van lasconstructies. De labo-opdrachten zijn nog onvoldoende afgestemd op het kwaliteitsonderzoek van eigen werkstukken.
- De begeleiding verloopt efficiënt. De inzet, het enthousiasme, de vakdeskundigheid en de samenwerking van de leraren zijn goed. De leerlingen werken voldoende zelfstandig, gedisciplineerd en gemotiveerd aan de leerplangerichte opdrachten. De werkplaatsopdrachten zijn te raadplegen in de werkplaats. Voor de technische vakken

in het specialisatiejaar is het recent herwerkte cursusmateriaal verzorgd en voldoende gestructureerd. Voor technisch tekenen wordt gepast gebruik gemaakt van de beschikbare CAD-mogelijkheden. De werkvormen zijn voldoende aangepast aan de te bereiken doelstellingen. Voor de technische vakken wordt de opbouw van de leerstof ondersteund door demonstratieproeven, didactisch materiaal en ICT-mogelijkheden. De opslag van de producten in het labo voldoet niet aan de vigerende reglementering. Op de vakvergaderingen komen naast praktische en organisatorische afspraken ook pedagogische onderwerpen aan bod. De infrastructuur en de uitrusting zijn voldoende geactualiseerd. De recente inrichting van het meetlabo nabij de werkplaats biedt mogelijkheden voor een nauwere aansluiting van de kwaliteitscontrole. De werkplaatsruimte wordt optimaal benut en is uitgerust met een degelijke lasinfrastructuur. De afzuiginstallatie functioneert in voldoende mate en men beschikt over een aparte slijpruimte en een zone voor het constructiewerk.

- Voor Lassen-constructie voldoet het niveau van de toetsen en de praktijkopdrachten. De evaluatie van de praktijk is representatief voor de leerplandoelstellingen, de zelfevaluatiemogelijkheden worden benut en de leerlingenresultaten zijn goed. Uit de evaluatie en rapportering blijkt dat de cijfers binnen de normale spreiding liggen. De leerplandoelstellingen worden meestal in voldoende mate als uitgangspunt genomen bij de evaluatie. De evaluatie van de praktijk is goed uitgewerkt en voldoende afgestemd op de eisen van het beroep. Ook de attitudes worden beoordeeld en gerapporteerd. Afgewerkte werkstukken, uitdagende constructieopdrachten, geïntegreerde proeven en gesprekken met leerlingen tonen een goed studiepeil aan. Voor Fotolassen is de evaluatie van praktijk/stages niet valide omwille van een onvoldoende afstemming op kwaliteitsvol fotolaswerk. De voorgeschreven lasprocédés worden niet in voldoende mate ingeoeft en geëvalueerd. De stage-activiteiten en de -evaluatie zijn onvoldoende gebaseerd op fotolaswerk. In het tweede leerjaar Lassen-constructie en in het specialisatiejaar wordt een geïntegreerde proef uitgewerkt. De verslaggeving van de GIP in het specialisatiejaar is niet samenhangend en weinig overzichtelijk waardoor het moeilijk af te leiden is welke activiteiten door de leerling uitgevoerd werden. De verslaggeving bestaat nog niet uit een geïntegreerd geheel, maar uit een kopieerwerk van gedeeltelijke theoriecursussen, deelopdrachten, opgeloste vragen, een laboverslag en een bespreking van de stage (i.p.v. de lascertificaatproef, de toegepaste lasprocédés, de lasfouten en kwaliteitsonderzoeken van uitgevoerde fotolassen). Voor technisch tekenen, praktijk en stages is de evaluatie niet valide voor de leerplandoelstellingen. De tewerkstelling sluit voor de meeste leerlingen goed aan bij hun opleiding.

3.5 TV/PV elektromechanica in de tweede en de derde graad tso Elektromechanica

Voldoet

Motivering

- De leerplandoelstellingen van het specifiek gedeelte in de tweede graad worden in voldoende mate gerealiseerd. De vaststellingen hebben betrekking op de vakken PV en TV elektromechanica/mechanica, en PV en TV elektriciteit/elektromechanica. Voor de concrete lesopdrachten en voor de rapportering hanteert de school een eigen opdeling: elektriciteit (en lab), mechanica, technisch tekenen, praktijk mechanica, schakeltechnieken en praktijk schakeltechnieken.
- De leerplandoelstellingen van het specifiek gedeelte in de derde graad worden in voldoende mate gerealiseerd. De vaststellingen hebben betrekking op het vak TV elektromechanica/mechanica/elektriciteit/elektronica. Voor de concrete lesopdrachten en voor de rapportering hanteert de school een eigen opdeling: theoretische mechanica, automatisatie en lab, elektriciteit en lab, toegepaste mechanica, en practicum elektromechanica.

- De school startte in september 2009 met de realisatie van het nieuwe leerplan in de derde graad, en in september 2010 met het nieuwe leerplan van de tweede graad. In beide graden worden de specifieke leerinhouden over verschillende leraren verkaveld in klassieke technische vakken. Dat zet in elke graad de horizontale samenhang van het leerplan onder druk en bemoeilijkt de consequente implementatie van het geïntegreerd werken. Het bereikte niveau van de leerinhouden voor de afzonderlijke vakken is meestal goed, maar de school heeft te weinig aandacht voor het verwerven van de overkoepelende elektromechanische competenties, met name in de derde graad. De leerplangerichtheid is niet altijd optimaal.
- Het beleid volgt de leerplanrealisatie onvoldoende en niet gestructureerd op. Instrumenten, middelen en systemen om op efficiënte wijze deze opdracht uit te voeren zijn niet uitgewerkt. Onder meer door de directiewissels en door de prioritaire aandacht voor de recente herstructurering van de pedagogische entiteit wordt de verantwoordelijkheid omzeggens volledig bij de leraren gelegd. Hierdoor komt de bewaking van de gelijkgerichtheid en de kwaliteit van de leerplanrealisatie in het gedrang.
- Het overleg tussen de leraren is vooral informeel en occasioneel. De structurele (sub-) vakgroepwerking is zwak. Recentelijk werden er vakhoofden aangesteld als coördinatoren, maar hun functieomschrijving is nog niet duidelijk. De vakgroepverslagen bevatten weliswaar diverse pedagogisch-didactische onderwerpen, maar deze leiden zelden tot sluitende afspraken of operationele beslissingen over onder meer visie, procesevaluatie en leerlijnen. De school heeft hier nog een hele weg te gaan.
- De meeste leraren gebruiken handboeken, soms aangevuld met kopieën of zelf ontwikkeld cursusmateriaal. De initiatieven tot professionalisering zijn leraargebonden. Het uitgangspunt is meestal de betrokken vakdiscipline. Pedagogisch-didactische nascholingen zijn eerder beperkt.
- De evaluatie gebeurt voor de meeste vakken op een klassieke manier. Voor de evaluatie van vaardigheden en van persoons- en vakgebonden attitudes zijn de leraren nog zoekende. De examenvragen zijn vaak kennisgericht. Bij sommige examens is het niet altijd duidelijk waarom het aantal vragen zo talrijk is.
- De opdrachten voor de geïntegreerde proeven zijn kwalitatief op het niveau van het tso en representatief voor de studierichting. De school kan aantonen dat de leerplandoelstellingen gerealiseerd via de geïntegreerde proef (GIP) ook in hoofde van elke leerling bereikt worden. Voor de GIP hanteert men zowel proces- als productevaluatie, al staat dit nog niet helemaal op punt.
- In de klassen heerst een goede sfeer en de relatie tussen leerlingen en leraren is constructief. De leraren proberen de leerlingen zo goed mogelijk persoonlijk te begeleiden en optimale slaagkansen te geven. De gehanteerde werkvormen zijn eerder klassiek. De leraren doen ernstige inspanningen voor de remediëring van achterstanden. Leerlingen met leerproblemen worden individueel bijgewerkt via inhaallessen tijdens de middag of na de lessen.
- De minimale didactische materiële uitrusting is beschikbaar. De school beschikt over klassieke vaklokalen met geëigende bestemming voor mechanica en elektriciteit. Er is een degelijke uitrusting aanwezig ter ondersteuning van een correcte leerplanrealisatie. Voldoende geschikte lokalen waar meer geïntegreerd kan worden gewerkt, ontbreken voorsnog. Tekenvaardigheden worden grotendeels verworven via 3D²-CAD³. De verhouding conventioneel/CNC⁴-werken is goed.
- De school neemt diverse initiatieven ter ondersteuning van de relaties met het bedrijfsleven. Bijna alle leerlingen stromen door naar een opleiding in het hoger

² 3D: driedimensionaal.

³ Computer-aided design.

⁴ Computer numerical control.

onderwijs, professionele bachelor, met een studiesucces rond het Vlaamse gemiddelde.

3.6 TV elektromechanica in de derde graad tso Industriële wetenschappen

Voldoet

Motivering

- In de derde graad in de studierichting Industriële wetenschappen is het vak met de volgende administratieve benaming onderzocht: TV elektromechanica/mechanica/elektriciteit. De school herclustert dit vak, met de specifieke leerplandoelstellingen en de bijhorende leerinhouden, in de volgende interne vakbenamingen: elektriciteit + lab, mechanica en automatisatie + lab.
- Zowel de algemene doelstellingen als de specifieke leerplandoelstellingen worden in voldoende mate gerealiseerd. De leerlingen worden door het uitvoeren, analyseren en rapporteren van labopdrachten en de concrete studies van industriële processen, installaties en onderdelen, voldoende uitgedaagd tot het gestructureerd inzichtelijk en creatief denken en handelen. Hierbij wordt voldoende aandacht gespendeerd aan het verwerven van een wetenschappelijke en wiskundige theoretische basis. De opleiding op school wordt aangevuld met korte opleidingen bij Limtec⁵ en workshops in verband met moderne technologieën aan een hogeschool. De leerplandoelstellingen met betrekking tot het ontwerpen van constructies via een CAD-pakket, het uitvoeren van de metingen binnen het vak mechanica, hydraulische kringen analyseren en ontwerpen, in eerste orde filters herkennen en de werking toelichten, worden in mindere mate behandeld.
- De leerlingen van de studierichting stromen vlot door naar het hoger onderwijs, professionele en vooral academische bachelor, met een evenwaardig studiesucces in vergelijking met het Vlaamse gemiddelde. De school beschikt over de studieresultaten van de leerlingen in het hoger onderwijs, maar wendt deze gegevens nog onvoldoende aan om het eigen onderwijsleerproces te analyseren en eventueel bij te sturen.
- Uit de bevraging van de leerlingen blijkt dat deze tevreden zijn met de ondersteuning van de leraren. Via een extra klassenraad in het begin van het schooljaar worden de leraren goed op de hoogte gebracht van de beginsituatie en de ondersteuningsbehoeften van elke leerling. Leerlingen met leerproblemen worden individueel bijgewerkt via inhaallessen tijdens de middagpauze of na de lessen. De leerlingen beschikken over door de leraren zelf ontwikkeld cursusmateriaal, leer- en werkboeken. De werkboeken worden soms beperkt efficiënt aangewend tijdens de lessen. Het cursusmateriaal is meestal goed verzorgd en inhoudelijk op hoog niveau, maar eerder gericht op de leerinhouden dan op de betrokken leerplandoelstellingen.
- De school beschikt over een uitgebreide infrastructuur en goed uitgeruste vaklokalen, voorzien van de nodige ICT-middelen voor de studierichting Industriële wetenschappen.
- De vakinhoudelijke deskundigheid en de inzet van de leraren zijn sterke punten, maar de vakgroepwerking is eerder zwak. De leraren overleggen vooral over de organisatorische en materiële elementen van het leerproces. Met uitzondering van de goed uitgewerkte afspraken rond de geïntegreerde proef, zijn er nog weinig afspraken gemaakt aangaande de bewaking van de leerplanrealisatie, de visie op de studierichting, de evaluatie en de leerlijnen. De leraren volgen voldoende vakgerichte nascholing, maar de algemeen didactische bijscholing in verband met geïntegreerd werken, nieuwe werkvormen en competentiegericht onderwijs is zeer beperkt.
- Het doel, de opdracht en de planning van de geïntegreerde proef zijn goed uitgewerkt. De leerlingen beschikken over een logboek waarin de vorderingen worden genoteerd.

⁵ Limburgs Technologiecentrum.

In het algemeen sluiten de opdrachten voldoende aan bij het studierichtingprofiel en zijn ze inhoudelijk van een goed niveau.

- De leerlingenevaluatie verloopt, vooral voor de meer theoretische doelstellingen, nog zeer conventioneel en is soms onvoldoende gericht op de te verwerven leercompetenties en de leerplandoelstellingen. De rapporteringspraktijk wordt onvoldoende aangewend om het leertraject bij te sturen. De resultaten op het rapport worden zelden voorzien van remediërend commentaar en de bemerkingen zijn meestal beperkt tot enkele standaardzinnen en/of woorden zoals 'meer studeren' en 'meer inzet'.

3.7 TV/PV mechanica in de tweede graad tso Mechanische technieken

Voldoet

Motivering

- De leerplandoelstellingen van het specifiek gedeelte worden in voldoende mate gerealiseerd. De vaststellingen hebben betrekking op het vak TV en PV mechanica/elektromechanica. Voor de concrete lesopdrachten en voor de rapportering hanteert de school een eigen opdeling: elektriciteit en lab, mechanica, praktijk mechanica, vormgeving en technisch tekenen. De school richt ook complementaire uren in. Het accent ligt daarin vooral op 'realisaties verspanend'.
- De verkaveling van de specifieke leerplandoelstellingen en de bijhorende leerinhouden over verschillende leraren en in klassieke technische vakken zet de horizontale samenhang van het leerplan onder druk en bemoeilijkt de consequente implementatie van het geïntegreerd werken. Het leerplan vermeldt expliciet 'het projectmatig werken', maar hier staat de school nog maar aan het begin van een ontwikkelingstraject.
- Het bereikte niveau van de leerinhouden voor de afzonderlijke vakken is meestal goed. De leraren hebben vooral aandacht voor de leerstofonderdelen, maar de leerplandoelstellingen zijn daarbij niet consequent het uitgangspunt. De doelstellingen rond solderen⁶ en plaatbewerkingstechnieken⁷ worden slechts zijdelings behandeld.
- Het beleid volgt de leerplanrealisatie onvoldoende en niet gestructureerd op. Instrumenten, middelen en systemen om op efficiënte wijze deze opdracht uit te voeren zijn niet uitgewerkt. Onder meer door de directiewissels en door de prioritaire aandacht voor de recente herstructurering van de pedagogische entiteit wordt de verantwoordelijkheid omzeggens volledig bij de leraren gelegd. Hierdoor komt de bewaking van de gelijkgerichtheid en de kwaliteit van de leerplanrealisatie in het gedrang.
- Het overleg tussen de leraren is vooral informeel en occasioneel. De structurele (sub-) vakgroepwerking is zwak. Recentelijk werden er vakhoofden aangesteld als coördinatoren, maar hun functieomschrijving is nog niet duidelijk. De vakgroepverslagen bevatten weliswaar ook diverse pedagogisch-didactische onderwerpen, maar dat leidt zelden tot sluitende afspraken of operationele beslissingen over onder meer visie, procesevaluatie en leerlijnen. De school heeft hier nog een hele weg te gaan.
- De meeste leraren gebruiken handboeken, soms aangevuld met kopieën of zelf ontwikkeld cursusmateriaal. De initiatieven tot professionalisering zijn leraargebonden. Het uitgangspunt is meestal de betrokken vakdiscipline. Pedagogisch-didactische nascholingen zijn eerder beperkt.
- In de klassen heerst een goede sfeer en de relatie tussen leerlingen en leraren is constructief. De leraren proberen de leerlingen zo goed mogelijk persoonlijk te begeleiden en optimale slaagkansen te geven. De gehanteerde werkvormen zijn eerder klassiek. De leraren doen ernstige inspanningen voor de remediëring van

⁶ 117 - 118

⁷ 91 - 95

achterstanden. Leerlingen met leerproblemen worden individueel bijgewerkt via inhaallessen tijdens de middag of na de lessen.

- De evaluatie gebeurt voor de meeste vakken op een klassieke manier. Voor de evaluatie van vaardigheden en van persoons- en vakgebonden attitudes zijn de leraren nog zoekende. De examenvragen zijn vaak kennisgericht.
- De minimale didactische materiële uitrusting is beschikbaar. De school beschikt over klassieke vaklokalen met geëigende bestemming (mechanica en elektriciteit). Er is een degelijke uitrusting aanwezig ter ondersteuning van een correcte leerplanrealisatie. Voldoende geschikte lokalen waar meer geïntegreerd kan worden gewerkt, ontbreken vooralsnog. Tekenvaardigheden worden grotendeels verworven via 3D-CAD. De verhouding conventioneel/CNC-werken is goed.

3.8 TV/PV/stage mechanica in de derde graad tso Mechanische vormgevingstechnieken

Voldoet niet

Motivering

- De leerplandoelstellingen van het specifiek gedeelte worden in onvoldoende mate gerealiseerd. De vaststellingen hebben betrekking op de vakken PV, TV en stage mechanica/elektromechanica. Voor de concrete lesopdrachten en voor de rapportering hanteert de school een eigen opdeling: mechanica, labo mechanica, technisch tekenen, vormgeving, werkvoorbereiding, elektriciteit en lab, materialenleer en praktijk/stage mechanica.
- Door de verkaveling van de specifieke leerplandoelstellingen en de bijhorende leerinhouden over verschillende leraren in klassieke technische vakken ontbreekt de noodzakelijke horizontale samenhang van het leerplan. Onderdelen zoals technisch tekenen, elektriciteit, ... worden een doel op zichzelf, in plaats van een middel tot realisatie van het mechanische vormgeven. Het geïntegreerd werken, de bewaking van de leerlijnen en de concrete realisaties via projecten zijn onvoldoende uitgewerkt.
- De leraren hebben vooral aandacht voor de leerstofonderdelen, maar de leerplandoelstellingen zijn daarbij niet consequent het uitgangspunt. Bovendien worden sommige onderdelen van het leerplan niet of onvoldoende gerealiseerd, zoals de doelstellingen van de componenten 'kunststoffen', 'montage technologie' en 'onderhoud'. De leraren maakten geen afspraken rond de realisatie van de doelstellingen i.v.m. pneumatische en hydraulische energieomzettingen. De leerplandoelstellingen i.v.m. de stage komen weliswaar voor in de stage-activiteitenlijst, maar ze worden niet systematisch opgevolgd en al helemaal niet consequent geëvalueerd. Het vak 'bedrijfsorganisatie' kan dit hiaat niet opvullen. Sommige leerstofonderdelen worden te vergaand benaderd. Voor een groot aantal leerplandoelstellingen wordt de realisatie doorgeschoven naar de werking rond de geïntegreerde proef (GIP). De school kan echter niet aantonen dat deze doelstellingen in hoofdte van elke leerling bereikt worden.
- De meeste leraren gebruiken handboeken, soms aangevuld met kopieën of zelf ontwikkeld cursusmateriaal. De initiatieven tot professionalisering zijn leraargebonden. Het uitgangspunt is meestal de betrokken vakdiscipline. Pedagogisch-didactische nascholingen zijn eerder beperkt.
- Het beleid volgt de leerplanrealisatie onvoldoende en niet gestructureerd op. Instrumenten, middelen en systemen om op efficiënte wijze deze opdracht uit te voeren zijn niet uitgewerkt. Onder meer door de directiewissels en door de prioritaire aandacht voor de recente herstructurering van de pedagogische entiteit wordt de verantwoordelijkheid bijna volledig bij de leraren gelegd. Hierdoor komt de bewaking van de gelijkgerichtheid en de kwaliteit van de leerplanrealisatie in het gedrang.
- Het overleg tussen de leraren is vooral informeel en occasioneel. De structurele (sub-) vakgroepwerking is zwak. Recentelijk werden er vakhoofden aangesteld als

coördinatoren, maar hun functieomschrijving is nog niet duidelijk. De vakgroepverslagen bevatten weliswaar ook diverse pedagogisch-didactische onderwerpen, maar dat leidt zelden tot sluitende afspraken of operationele beslissingen over onder meer visie, procesevaluatie en leerlijnen. De school heeft hier nog een hele weg te gaan.

- De evaluatie gebeurt voor de meeste vakken op een klassieke manier. De evaluatie van vaardigheden en van persoons- en vakgebonden attitudes is zwak uitgewerkt. De examenvragen zijn vaak kennisgericht. De opdrachten voor de geïntegreerde proeven zijn kwalitatief op het niveau van het tso, maar dikwijls te eenzijdig gericht op verspanende technieken. De combinatie van aspecten uit de verschillende vakgebieden komen onvoldoende aan bod in de geïntegreerde proef. Procesevaluatie voor de geïntegreerde proef krijgt te weinig aandacht.
- In de klassen heerst een goede sfeer en de relatie tussen leerlingen en leraren is constructief. De leraren proberen de leerlingen zo goed mogelijk persoonlijk te begeleiden en optimale slaagkansen te geven. De gehanteerde werkvormen zijn eerder klassiek. De leraren doen ernstige inspanningen voor de remediëring van achterstanden. Leerlingen met leerproblemen worden individueel bijgewerkt via inhaallessen tijdens de middag of na de lessen.
- De minimale didactische materiële uitrusting is beschikbaar. De school beschikt over klassieke vaklokalen met geëigende bestemming (mechanica en elektriciteit). Er is een degelijke uitrusting aanwezig ter ondersteuning van een correcte leerplanrealisatie. Voldoende geschikte lokalen waar meer geïntegreerd kan worden gewerkt ontbreken voorlopig nog. Tekenvaardigheden worden grotendeels verworven via 3D-CAD. De verhouding conventioneel/CNC-werken is goed.

4. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of -variabelen levert het volgende op:

4.1 Begeleiding

4.1.1 Leerbegeleiding

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:
- doelgerichtheid.

Motivering

- Bij gebrek aan een coherente implementatiestrategie op beleidsniveau stoelt de leerbegeleiding nog onvoldoende op een samenhangend en formeel referentiekader dat naar alle personeelsleden wordt gecommuniceerd.
- Als uitgangspunt voor de leerbegeleiding kiest de school voor een leerlinggerichte aanpak met aandacht voor discipline en het algemeen welbevinden. De redenering is dat jongeren die zich op school thuisvoelen en aan wie gevarieerd onderwijs wordt geboden, minder studieproblemen ondervinden. Het beleid wil de verworven deskundigheid van de eerste graad in een verticale lijn doortrekken naar de bovenbouw. Recentelijk kreeg een werkgroep de opdracht om de leerbegeleiding in kaart te brengen en verder uit te bouwen.
- De leerbegeleiding wordt, in de bovenbouw, meer dan in de eerste graad, overgelaten aan de expertise en goodwill van de leraren en vakgroepen. De vele goede praktijkvoorbeelden leiden een veeleer geïsoleerd bestaan en missen kansen om naar het hele team door te stromen. Dat de geboden ondersteuning per administratieve school - maar ook leraar- en vakgroepgebonden - sterk varieert is onvermijdelijk. Heel wat leraren zijn bereid om hun leerlingen individueel of in groep bij te spijkeren, maar die houding is nog niet in de schoolcultuur ingebed. Sommigen beperken zich tot het

toekennen van weinig efficiënte sancties of schuiven de verantwoordelijkheid voor de remediëring van opgelopen studieachterstand door naar de jongeren en hun ouders. Heel wat leraren schrijven zwakke resultaten te vlug toe aan de leerlingen zelf, zonder ze aan het eigen onderwijskundig handelen te toetsen.

- In een aantal vakken wordt preventief gewerkt door een activerende en stimulerende leerstijl te hanteren. De aandacht voor bijvoorbeeld begeleid zelfstandig leren, interactieve werkvormen en degelijk uitgewerkt cursus- en oefenmateriaal valt er positief op.
- Grondige informatieverzameling over elke leerling wordt gezien als middel bij uitstek om problemen te voorkomen. De school wil haar begeleiding efficiënt laten verlopen via een goed georganiseerde zorgoverdracht vanuit het basis- naar het secundair onderwijs. Om dat te bewerkstelligen vraagt zij de begeleidingsdossiers van de basisscholen op, worden intakegesprekken gevoerd en 'portretklassenraden' gehouden. Bij het begin van het schooljaar of na instroom worden bij nieuwe leerlingen prospectieve aanvangstoetsen afgenomen.
- In de eerste graad zijn de elektronische leerlingendossiers en -volgkaarten goed gestoffeerd. Zij bevatten relevante informatie en geven een helder overzicht van de geleverde remediëringsspanningen op vakkenniveau. In de bovenbouw worden de leerlingendossiers minder systematisch en plichtsbewust ingevuld, zodat er weinig sporen overblijven van de vele ontwikkelde bijwerkinitiatieven.
- Wanneer preventieve maatregelen tekortschieten en zich een problematische leersituatie voordoet, beschikt de eerstegraadsschool over een arsenaal aan remediërende initiatieven. Zij steunt voor haar leerbegeleiding op een zo breed mogelijke basis en verwacht van alle leraren dat zij hun verantwoordelijkheid opnemen in de eerstelijnszorg: een luisterend oor, een schouderklopje, alertheid voor probleemsituaties, ... Als die zorg geen soelaas biedt, gaat een vangnet van curatieve acties open. Leerlingen worden individueel geholpen tijdens inhaallessen Nederlands, Frans en wiskunde die op basis van ontvangen GOK-uren structureel in de schoolwerking zijn verankerd. Daarnaast zijn er ook ICT-remediëringsmomenten gedurende de middagpauzes, door vakleraren begeleide examenstudies en 'busstudies' waaraan na de reguliere lestijden kan worden deelgenomen.
- In het kader van de studiebegeleiding wordt 'leren leren' beschouwd als de permanente taak van elke vakleraar. Jaarlijks worden ook drie specifieke informatiesessies rond het thema georganiseerd. Zowel in de eerste, de tweede als de derde graad ontvangen de leerlingen een brochure 'Leren leren' als extra ondersteuning. In de bovenbouw is een gedeelte van dat document inhoudelijk aan de identiteit van de onderwijsvorm en/of studierichting aangepast. De eerstegraadsschool participeert met een tiental leerlingen van haar A-stroom aan het project 'Leren thuis leren' van een regionale hogeschool.
- Voor leerlingen met complexe zorgbehoeften (gedrags- en leerstoornissen), worden individuele handelingsplannen met stimulerende, compenserende en dispenserende maatregelen opgesteld. Voor de begeleiding in de lespraktijk staan in de lerarenkamer informatiebundels ter beschikking.
- Er wordt nascholing gevolgd in het kader van de gekozen GOK- thema's 'Preventie en remediëring van studie- en gedragsproblemen' en 'Taalvaardigheidsonderwijs'. Van een systematische multiplicatie van de extern opgedane expertise naar alle teamleden zijn weinig sporen detecteerbaar.
- Recentelijk zijn op schoolniveau formats geïntroduceerd die de notulering tijdens de klassenraden accurater moet helpen verlopen. Het is o.a. de bedoeling dat de detectie van leerproblemen vlotter verloopt en individuele remediëringssacties overzichtelijk worden geïnventariseerd.
- Er zijn aanzetten om gegevens over de begeleiding te verzamelen, maar tot een systematische inventarisering van alle initiatieven komt het nog niet. De school is daardoor niet in staat om het effect van haar leerbegeleiding te meten en in het verlengde daarvan verbetertrajecten op te zetten.

4.2 Evaluatie

4.2.1 Evaluatiepraktijk

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- ondersteuning.

Motivering

- Wat het evaluatiebeleid betreft, hebben de Sint-Martinusscholen nog geen specifieke visietekst. Ze willen wel de evaluatie laten sporen met hun onderwijs- en opvoedingsproject, waarbij de leerling centraal wordt gesteld. Tot hiertoe leggen ze hoofdzakelijk organisatorische en procedurele aspecten vast. Om de evaluatiepraktijk beter af te stemmen op de verschuivingen in de leerplannen stimuleert de schoolleiding de vakgroepen om meer aandacht te hebben voor procesevaluatie en voor de evaluatie van vaardigheden en competenties.
- De schooldocumenten bevatten weinig ondersteunende richtlijnen over de inhoudelijke vormgeving van de evaluatie. Het beleid legt de verantwoordelijkheid voor aspecten zoals validiteit, betrouwbaarheid, transparantie, efficiëntie, objectiviteit en normering bij de vakgroepen en bij de individuele leraren. Dit resulteert in verschillen m.b.t. de evaluatiepraktijk. Sommige vakgroepen moeten nog een weg afleggen rond procesevaluatie en rond een transparante inventarisering van de verworvenheden rond kennis, vaardigheden en attitudes. In de jaarplannen wordt volgens een vastgelegd model aandacht gegeven aan de verschillende ontwikkelingsaspecten zoals basisvorming, specifieke vorming en vakoverschrijdende eindtermen.
- Een aantal organisatorische procedures rond evalueren zijn door de school vastgelegd, zoals de frequentie van de proefwerken, de voorbereiding van en de feedback aan de leerlingen. In de verslagen van de verschillende vakgroepen is weinig terug te vinden in verband met overleg over foutenanalyses en andere evaluatiegegevens.
- Er wordt nog zeer traditioneel geëvalueerd; andere vormen van evalueren zijn veeleer uitzonderlijk. De bijdrage van de evaluatie aan competentie-ontwikkend onderwijs is nog groeiend. In enkele studierichtingen en vakken is er een begin gemaakt om vanuit competenties te evalueren, maar dit wordt nog te weinig doorgetrokken.
- De visies van de verschillende vakgroepen in verband met het gebruik van evaluatiegegevens als deel van het leerproces van de leerlingen sporen nog niet met elkaar. Er is nood aan meer gelijkgerichtheid. In de eerste graad en het aso is de evaluatie overwegend kennis- en productgericht. Meer leerlinggerichte evaluatievormen zoals zelf- en peerevaluatie komen sporadisch aan bod. De evaluatiegegevens worden onvoldoende gebruikt als basis om de leerlingen te remediëren. De leerbegeleiding is nog onvoldoende gelinkt aan de evaluatie. De leraren houden hun puntenboek bij in een module binnen het elektronisch schoolplatform, zodat de ouders snel feedback krijgen.
- De verhouding dagelijks werk/proefwerken is voor de meeste vakken in de A-stroom, in het aso en het tso op 1/2 tot 3/7 vastgelegd, wat minder ruimte geeft voor formatieve en procesevaluatie. Daarnaast zijn er een aantal vakken vastgelegd met permanente evaluatie, wat vooral neerkomt op gespreide evaluatie. In de B-stroom van de eerste graad geldt een verhouding 1/1. In het bso is het aantal proefwerken beperkt en worden het dagelijks werk, de vaardigheden en de attitudes permanent geëvalueerd. Men kwam nog niet tot schoolbrede afspraken betreffende het evalueren van de vakgebonden attitudes en de schoolgebonden gedragsattitudes. Sommige leraren gebruiken de attitudekaarten om te sanctioneren. Het gebeurt ook dat in het bso de attitudes dubbel beoordeeld worden in de evaluatie, waardoor ze een bepalende rol gaan spelen.
- In de eerste graad vinden voor bijna alle vakken drie maal per jaar proefwerken plaats, meer bepaald voor kerst- en paasvakantie en in juni. Uitzondering hierop zijn de vakken die werken met permanente evaluatie. Ook voor de herfstvakantie zijn er voor een aantal vakken proefwerken. In het aso en het tso vinden proefwerken twee maal

per schooljaar plaats, meer bepaald voor de kerstvakantie en in juni, en dit voor alle vakken, behalve deze met permanente evaluatie. Daarnaast worden in de tweede graad proefwerken voor vier of vijf vakken per studierichting vastgelegd. In het bso hanteert men overwegend permanente evaluatie. Toch zijn er in alle leerjaren 3 à 5 proefwerken over theoretische vakken uit het specifiek gedeelte.

- Er wordt gewaakt over de gelijkgerichtheid van de proefwerken voor parallelklassen en men streeft naar gemeenschappelijke proefwerken waar mogelijk. Voor het overige volgt de schoolleiding de vakgebonden evaluatiepraktijk slechts in beperkte mate op, maar ze wil wel de garantie bieden voor een juist en rechtvaardig oordeel door de delibererende klassenraden. De deliberatiepraktijk is prospectief en streeft een zo goed mogelijke oriëntering van de leerlingen na. Met het oog op een individuele beoordeling in hoofde van elke leerling, werden algemene deliberatiecriteria uitgeschreven. De school hanteert een deliberatiesysteem dat voor alle leerlingen grosso modo hetzelfde is. Een leerling is geslaagd en behaalt een A-attest indien hij geen vakonvoldoendes heeft. Voor de andere leerlingen wordt er gedelibereerd uitgaande van een zogenaamd deliberatiecijfer dat berekend wordt via het percentage in de jaaruitslag en het aantal vakonvoldoendes.
- Soms wordt de evaluatiepraktijk onvoldoende afgestemd op de leerplandoelstellingen. In bepaalde vakken overwegen reproductie en kennis nog sterk en er wordt niet altijd een gepast onderscheid gemaakt tussen basis- en uitbreidingsdoelstellingen. De vraagstelling is vrij eenzijdig. Hierdoor boeten toetsen en proefwerken soms in aan validiteit, betrouwbaarheid en efficiëntie.
- Voor de GIP en de stages worden momenteel waardevolle en gefaseerde initiatieven genomen om de verschillende praktijken over de studierichtingen heen pedagogisch, inhoudelijk en administratief te inventariseren, te coördineren en te stroomlijnen. De visieteksten en de algemene dossiers zijn recent en nog voor verbetering vatbaar. Gevolgen en resultaten van deze initiatieven zijn, net zoals voor de leerplanrealisatie, studierichtingafhankelijk nog sterk verschillend.
- Globaal voldoen de leerlingenresultaten. Tekorten situeren zich meestal wel gelijktijdig voor meerdere vakken. In de eerste graad zijn er opvallend weinig C-attesten in vergelijking met de Vlaamse referentiecijfers. Maar in de eindjaren worden nog geregeld C-attesten toegekend. In de eerste en de tweede graad respecteert de school de regelgeving met betrekking tot de uitgestelde beslissingen, maar in de derde graad zijn er nog steeds bijkomende proeven, zelfs voor het inhalen van stages verzorging. Ze zijn wel beperkt tot individuele en uitzonderlijke gevallen, maar hebben een sanctionerend karakter. De school voldoet hiermee nog niet aan de regelgeving. Daarnaast hanteert de school een systeem van vakantietaken bij een A- of B-attest. Hierbij wordt het initiatief qua bijwerken tijdens de vakantie vooral bij de leerling gelegd.
- In een aantal administratieve scholen worden de B- en C-attesten schriftelijk enkel gemotiveerd op basis van de tekorten. Ouders en leerlingen krijgen weliswaar mondeling toelichting, maar er is geen schriftelijke motivering, die alle elementen omvat die hebben geleid tot de beslissing van de delibererende klassenraad, zoals een inhoudelijke analyse van de tekorten en de aangeboden remediëringsinitiatieven. Deze zijn nochtans een belangrijke basis voor de deliberatie en oriëntering. De school overtreedt hier de regelgeving. De adviezen bestaan dikwijls uit een doorverwijzing naar het CLB.
- De school verzamelt consequent de resultaten van haar leerlingen in het hoger onderwijs en volgt de tewerkstelling van de oud-leerlingen op. De leerlingen kiezen in verhouding tot het Vlaams gemiddelde meer voor een opleiding professionele bachelor. De resultaten in het hoger onderwijs zijn voor de verschillende studierichtingen divers. Voor de sterkste studierichtingen zijn ze overwegend goed. Voor een aantal andere studierichtingen liggen de resultaten echter beduidend lager, ook indien de leerlingen hebben gekozen voor een professionele bachelor.
- Evaluatie is een aandachtspunt van de school en de evaluatiepraktijk was de voorbije jaren onderwerp van discussie, maar van veel bijsturingen is nog geen sprake. Op het

vlak van professionalisering van leraren rond evaluatie werd een studiedag georganiseerd, maar de effecten ervan zijn nog niet doorgedrongen tot de klaspraktijk.

Inbreuken tegen de regelgeving

- Uitgestelde beslissingen hanteren conform het Besluit van de Vlaamse Regering van 19/07/2002, art.37, §2.
- B- en C-attesten motiveren conform het Besluit van de Vlaamse Regering van 19/07/2002, art.5, §5, 6 en 8.

4.2.2 *Rapporteringspraktijk*

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- ondersteuning.

Motivering

- De schoolleiding heeft structuren opgezet om de ouders te informeren over de schoolse vorderingen van hun kind. In een algemene nota over het evaluatie- en rapporteringsbeleid en in een document over de deliberatieprocedure werden een aantal duidelijke organisatorische en procedurele afspraken vastgelegd. De communicatie verloopt via een aantal kanalen: het rapport (ook via elektronische weg), de schoolagenda en de contactmomenten met de ouders.
- Op de rapporten wordt naast een numerieke weergave van de studieresultaten ook de mogelijkheid geboden verduidelijkende commentaren mee te geven. Hoewel er afspraken gelden om toelichtingen, werkpunten, gedrag en remediërvorststellen in kaart te brengen, strookt de wijze van invullen niet altijd met de verwachtingen. De commentaar beperkt zich vaak tot de studiehouding; echte diagnostische elementen en concrete richtlijnen voor bijsturing van het leerproces ontbreken doorgaans. De mate van invullen en de informatieve waarde zijn sterk leraar- en vakafhankelijk. Zo zijn er enkele goed uitgewerkte voorbeelden aanwezig, waarbij uitgebreid en op het niveau van de (deel)competenties gerapporteerd wordt, met inbegrip van werkpunten, remediërvorstinitiatieven en grafieken die de groei van de leerlingen in kaart brengen. Bovendien is deze rapportering gebaseerd op een doelgericht achterliggend evaluatiesysteem dat vooraf aan de leerlingen en ouders toegelicht werd.
- De school heeft aandacht voor de rapportering van attitudes. In het bso wordt vijf maal per jaar een attituderapport uitgereikt. Uit een interne evaluatie bleek dat het beoogde effect uitbleef, waardoor een werkgroep een nieuw instrument ontwikkelde. Hiermee beoogt men meer aansluiting te vinden bij de vooropgestelde doelen en de vakoverschrijdende eindtermen. Dit gebruiksvriendelijker systeem zal na een proeffase in alle onderwijsvormen ingevoerd worden.
- De stagebeoordelingen worden herleid tot een cijfer op het rapport. De (tussentijdse) evaluaties van de geïntegreerde proef worden doorgaans kwaliteitsvol gerapporteerd in een apart rapport volgens een per studierichting bepaald inhoudelijk stramien. De rapportering van de stage en de geïntegreerde proef berust op een achterliggend evaluatiesysteem dat op een infoavond aan de ouders gecommuniceerd wordt.
- De B- en C-attesten worden beargumenteerd in het individueel syntheseblad dat samen met het rapport aan de leerlingen wordt overhandigd. De bedoeling is een inhoudelijke synthese van de elementen uit de betrokken vakken die hebben geleid tot de beslissing, duidelijk te stellen. De graad van uitwerking varieert echter tussen de verschillende studierichtingen en graden. In een aantal gevallen beperkt de motivering zich tot een cijfermatige verantwoording en wordt hierbij geen of onvoldoende toelichting gegeven. In andere studierichtingen worden de vaktekorten gericht gekoppeld aan de niet-verworven leerplandoelen en wordt verwezen naar de mate waarin werd ingegaan op ondernomen remediërvorstacties. In bepaalde studierichtingen biedt de schoolleiding ondersteuning aan leerkrachten bij het onderbouwen van de vaktekorten via het ter beschikking stellen van

voorbeeldmateriaal. In een aantal gevallen wordt nog niet voorzien in een oriënteringsadvies in functie van een vervolgopleiding.

- De rapportering wordt doelgericht ondersteund door middel van een digitaal rapport- en leerlingvolgsysteem (lvs). In het elektronisch schoolplatform kunnen studieresultaten overzichtelijk geregistreerd worden. Dit laat de ouders die over digitale middelen beschikken toe de resultaten van hun kind permanent op te volgen en het globaal resultaat af te zetten tegen het klasprofiel als referentiepunt. Ongeacht het feit dat het gehanteerde systeem vele mogelijkheden biedt om de rapportering te verfijnen en vlotter te laten verlopen, wordt dit nog niet ten volle benut. De rapportering van de geïntegreerde proef werd voor sommige studierichtingen geïntegreerd in het systeem. De (tussentijdse) evaluaties van de proef worden via een apart puntenboek in een module bijgehouden en gekoppeld aan studierichtingspecifieke doelstellingen.
- Leraren dienen systematisch in het digitaal lvs remediërvorstellen en studieloopbaangegevens te registreren om deze later te kunnen benutten tijdens de klassenraden en bij het onderbouwen van de B- en C-attesten. Het lvs is echter nog niet echt doeltreffend gezien de te summiere of onvolledige gegevensregistratie door de leraren en de te beperkte opvolging ervan door de schoolleiding.

5. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op:

- De school heeft het voorbije decennium een traject afgelegd om vanuit vier zesjarige scholen uit te groeien tot een pedagogische eenheid. Eerst werden op 1 september 2003 zes administratieve scholen gecreëerd die vanaf 1 september 2005 onder eenzelfde naam thuishoren: de Sint-Martinusscholen. De feitelijke vorming van een pedagogische eenheid verliep in diverse fases en het op elkaar afstemmen van een aantal onderwijskundige processen is nog in ontwikkeling. Het personeelsbeleid en de algemene supervisie werden onder leiding van een vrijgestelde coördinerend directeur geplaatst. Het financieel en materieel beheer werd eveneens gecentraliseerd. De organisatie van het pedagogisch beleid, onder leiding van vier directieleden, werd grotendeels behouden binnen de klijtlijnen van de vroegere scholencontext.
- Vanuit een visietekst op de vorming van een pedagogische eenheid ('Somnia') werd een prioriteitenplan opgesteld. De eerste bekommernis was de verschillende schoolculturen te verzoenen en een aantal vooroordelen weg te werken. Hiervoor werd vooral ingezet op een vernieuwing en aanpassing van de infrastructuur en op een uitbreiding van de materiële voorzieningen. Verder ging de nodige aandacht uit naar een herschikking van de opdrachtenverdeling en het verhogen van het welbevinden van het personeelscorps. Het studieaanbod werd gerationaliseerd en verder gestroomlijnd.
- Om onder meer de samenhang en de daadkracht van de pedagogische eenheid te versterken, werd het studieaanbod vanaf 2011 ingedeeld in interessegebieden. Hiermee tracht de school een breed studiekeuzeproces op basis van aanleg en vaardigheden aan te bieden. Het uitgangspunt is een gelijkwaardige benadering van alle leerlingen. Nochtans maakt de school al vanaf het eerste leerjaar van de eerste graad een opdeling in studierichtingsprofielen, waardoor zij de opzet van een brede en gemeenschappelijke vorming in de eerste graad onvoldoende respecteert.
- Alle verplichte overlegorganen zijn aanwezig. Het beleid tracht de lijnen participatief uit te tekenen, maar de communicatie over de genomen beslissingen verloopt niet steeds voldoende vloeiend. De besluitvorming ligt grotendeels in handen van het college van directeurs tijdens een wekelijkse vergadering. Bij aanvang van het schooljaar 2011-2012 werd het directieteam gereorganiseerd, deels omwille van afvloeiingen. Deze reorganisatie leidde tot een bijsturing van het beleidsorganigram, de visieontwikkeling en de besluitvorming. Om een gelijkgerichte onderwijskundige werking uit te bouwen, wordt gestreefd naar een horizontaal leiderschap. De directieleden dragen op deze

wijze elk de verantwoordelijkheid voor een aantal onderwijskundige processen. Hiermee wordt stelselmatig getracht een gemeenschappelijke pedagogische cultuur te ontwikkelen.

- De taakinfilling van de pedagogische directieleden is voorlopig vooral gericht op schoolorganisatorische aspecten en op de zorg voor de leerlingen. De beleidsmatige aandacht voor de aansturing en opvolging van de processen en van de vakgroepen is pas groeiend. Het bewaken en aansturen van de vakgroepen om de eindtermen en leerplannen als referentiekaders te hanteren is sinds dit schooljaar in ontwikkeling. De eerste opdracht voor de vakgroepen bestaat eruit een sterkte/zwakte-analyse van hun werking op te stellen. De volgende betrachting bestaat erin de inhoudelijke werking van de vakgroepen te optimaliseren.
- Op schoolniveau is er een groeiende aandacht voor kwaliteitszorg. De school verzamelt gegevens over het eigen functioneren via bevragingen van personeelsleden en ouders, maar dit gebeurt nog niet methodisch en doelgericht. De analyse van de resultaten heeft tevens nog niet geleid tot een vertaling in doelstellingen en tot systematische bijstellingen. Een cultuur van kwaliteitszorg en het in vraag stellen van de eigen werking dringen ook stilaan door tot het niveau van de vakgroepen. Leraars worden via het project 'leraars leren van leerlingen' gestimuleerd om zich door de leerlingen te laten evalueren.
- De school heeft een duidelijke visie op haar talenbeleid ontwikkeld. Ze heeft de bestaande initiatieven rond taal geïnventariseerd en de gedateerde beleidsvisie door middel van een SWOT-analyse afgetoetst aan de actuele ontwikkelingen in het onderwijsveld. Hieruit ontwikkelde de school een dynamisch talenbeleid, dat breed gedragen wordt, dat gericht is op alle domeinen en dat jaarlijks geëvalueerd moet worden. In de eerste graad maakt het talenbeleid al deel uit van de schoolcultuur en wordt het structureel ondersteund. In de bovenbouw zijn al een aantal initiatieven tot in de klaspraktijk doorgedrongen. Omdat de GOK-werking taalvaardigheid en instructietaal als doelstelling opgenomen heeft, concentreert het talenbeleid zich momenteel op Nederlands voor de communicatie. Het beleid wil de kwaliteit van de uitvoering van haar talenbeleid regelmatig evalueren. Niet alle doelstellingen zijn echter voldoende duidelijk en meetbaar geformuleerd om evaluatie en bijstellingen mogelijk te maken.

6. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- De leerlinggerichtheid.
- De aandacht voor het algemeen welbevinden.
- De didactische uitrusting en de ICT-integratie in een aantal vakken.
- De aandacht voor een brede en harmonische persoonsvorming.

Wat betreft het algemeen beleid:

- De aandacht voor het doorbreken van de onderwijsvormen.
- De organisatiestructuur van het beleid.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- De aansturing en de opvolging van de leerbegeleiding.
- De aansturing en de opvolging van de vakwerkgroepen.
- De afstemming van de evaluatie op de leerplandoelen.
- Het systeem van de attitudemeting in het bso.
- De motivering van de B- en C-attestering.

Wat betreft het algemeen beleid:

- De pedagogische samenhang.
- Het welzijnsbeleid.
- De uitgestelde beslissingen.
- De implementatie van de visieteksten.
- De aansturing, ondersteuning en opvolging van het talenbeleid.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- De leerplanrealisatie van TV/PV/stage mechanica in de studierichting Mechanische vormgevingstechnieken van de derde graad tso.
- De leerplanrealisatie van PV/stage in het derde leerjaar van de derde graad bso Fotolassen.

7. ADVIES

In uitvoering van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning

BEPERKT GUNSTIG

omwille van het onvoldoende realiseren van de leerplandoelstellingen voor

STRUCTUURONDERDEEL	Basisvorming	Keuze/Specifiek gedeelte
Graad 3 BSO Fotolassen		PV/TV/stage lassen-constructie
Graad 3 TSO Mechanische vormgevingstechnieken		PV/TV/stage mechanica

8. REGELING VOOR HET VERVOLG

Het bestuur van de instelling moet **vanaf 1 februari 2015** kunnen aantonen dat de tekorten met een beperkt gunstig advies in voldoende mate werden geremedieerd.

Namens het inspectieteam, de inspecteur-verslaggever

Etienne Gielen

Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling:

Voor kennisname
Het bestuur of zijn gemandateerde

Patrick Vanoppen